

Prinsesse Arabella har fødselsdag

Af Mylo Freeman
Turbine 2009

Skab læseglæde

Vi anbefaler, at I arbejder med bogen over tre uger. Læsegruppen mødes to gange om ugen. Tre af gangene læser I bogen. Hver læsning er forskellig – se ”Huskersedler til oplæsning” i faghæftet.

Boghæftet er til inspiration. Vær opmærksom på børnegruppens nysgerrighed og energi ift. den enkelte bog. Styrk dialogen med børnene, og lav aktiviteter, som bygger videre på deres interesser. Bogen danner afsæt for samtalen, men må aldrig være en begrænsning for dialogen.

Før I går i gang med at læse

Nogle børn har brug for at spore sig ind på bogen, inden I åbner den. Det kan I gøre, ved at de møder og bruger bogernes ord og begreber gennem sanselige aktiviteter og dialog.

- Hold en samling med børnene, og medbring et printet billede af den danske kongefamilie. Tal med børnene om, hvorvidt de ved, hvem der er på billedet. Spørg ind til, hvordan de tror, de kongelige fejrer fødselsdag, og tal om, hvordan I fejrer fødselsdag. Hvis der er børn af forskellige nationaliteter eller trosretninger, kan I tale om, at der er forskellige måder at holde fødselsdag på.

Sprogstrategi

Når I taler om bogen, kan du udvide barnets svar. Fx spørger du: ”Hvad ønsker Prinsesse Arabella sig i fødselsdagsgave?” Barnet svarer: ”En elefant”. Og du udvider svaret ved at sige: ”Ja, hun ønsker sig en stor, grå elefant med kæmpe ører og en lang snabel, den kan svinge med”.

Gode ord

De gode ord er karakteriseret ved, at de kan konkretiseres, visualiseres og/eller dramatiseres. Begynd altid med at spørge børnene, om nogen af dem kender ordet og kan fortælle eller vise, hvad det betyder. Arbejd med de gode ord i alle tre bogsamtaler. Variér ved, at børnene anden og tredje gang skiftes til at forklare ordene.

1. Konge, dronning, prinsesse

Tal om den danske kongefamilie, og anvend internettet til at finde billeder.

2. Grundigt

Prøv at dramatisere. Brug ordet i hverdagen.

3. Rubiner

Brug illustrationen, og anvend gerne internettet.

4. Testel

Brug illustrationen. Tal om kopper, underkopper, tallerkener, tekande osv. Dæk et bord.

5. Ægte

Prøv at konkretisere "uægte" kontra "ægte/rigtigt". Fx uægte guld, uægte pels.

6. Mumlede

Hvordan lyder det, når I mumler? Prøv det enkeltvis og alle på én gang.

7. Ottende

Tæl med ordenstal fra første til tiende.

8. Jublende

Dramatisér ordet.

9. Protesterede

Hvordan lyder det, når I protesterer. Prøv at skiftes til at sige noget, og lad en anden protestere.

10. Skyndte sig

Dramatisér ordet. Tal om antonymet "langsom".

Spørgsmål til bogsamtale

Bogen er afsæt for samtalen, men vær nysgerrig på, hvad der optager børnene, og lad samtalen følge deres interesser. Husk, at alle svar er rigtige svar, så gem gerne "nej" af vejen.

Start med helt åbne spørgsmål.

1. Var der noget, du godt kunne lide i bogen?
2. Var der noget, du ikke kunne lide i bogen?

Hvis der er brug for at hjælpe samtalen på vej, kan du spørge til mere konkrete ting. Nogle børn kan have brug for at pege på bogens illustrationer som svar på spørgsmål.

- Hvordan kan I se, at Arabella er en prinsesse?
- Hvad er et slot?
- Hvad ønsker prinsesse Arabella sig i fødselsdagsgave?
- Hvordan fejrer I fødselsdag hjemme hos jer?
- Hvad tror du, en lakaj er? Og hvad laver lakajerne i bogen?
- Hvordan tror du, lakajerne fangede elefanten?
- Hvordan kan man se, at elefantungen har fødselsdag?

Samtale om illustrationer

- Se på tredjesidste opslag. Hvilke spændende dyr ser prinsesse Arabella på vejen til elefantens hjem? Snak om dyrenes lyde, farver og mønstre. Hvad mon de spiser? Tæl dyrene. Bevæg jer som dyrene.
- Se på næstsidste opslag. Hvilket land bor Prinsesse Arabella mon i?

Musikalske aktiviteter

- Leg ordenstillene ind med sanglegen: *En elefant kom marcherende*. Justér teksten, så I synger, at den byder op en "anden", "tredje" osv. elefant.
- Syng forskellige fødselsdagssange. Syng fødselsdagssange på andre sprog, hvis der er flersprogede børn i gruppen. Inddrag gerne forældrene.

Kreative aktiviteter

- Klip og dekorér kroner.
- Tal om, hvad børnene ønsker sig. Lad dem børneskrive eller tegne en ønskeseddel.
- Leg med kategorier. Sig fx alle de ting, man skal bruge til en fødselsdag. Skriv det ned på en liste.
- Dekorér en væg med ting, der relaterer sig til bogens historie.
- Byg slotte af klodser indendørs, og byg sandslotte på legepladsen.
- Lav fødselsdagskager af modellervoks. Brug illustrationen af kagen i bogen som inspiration.
- Print et fotografi af en elefant. Bed børnene om at benævne eller udpege forskellige dele på elefanten fx snabel, ører, fire ben, fødder, hale, ru og rynket hud, grå. Skriv ordene på arket. Tag efterfølgende en kopi, og udlevér den til børnenes forældre.

Ideer til leg

- Leg, at I fejrer fødselsdag. Tilbyd børnene rekvisitter, der relaterer sig til fødselsdag. Dæk et fint bord med service, pak gaver ind, syng fødselsdagssang osv. Lad rekvisitterne være på stuen, så børnene spontant kan lege fødselsdag.
- Dramatisér bogens indhold med figurer, eller lav et skuespil, hvor I sammen udvikler handlingen undervejs.

Bogklog

Bogklog er spørgsmål, der fungerer som oplæg til små samtaler, hvor I sætter fokus på forskellige sproglige aspekter ved bogens ord. Formålet er at bidrage til, at ordet lagres i børnenes ordforråd. Leg bogklog som afslutning på arbejdet med bogen.

1. Nævn to ting, som prinsesse Arabella allerede har.
2. Hedder det en eller et elefant?
3. Hvad er antonymet til "ægte"?
4. Vis, hvordan man jubler.
5. Vis, hvordan man skynder sig.
6. Tæl til 10: "1, 2 ..."
7. Tæl til ottende: "første, anden ..."
8. Arabella har en tøjmus. Hvad rimer på "mus"?
9. Arabella får elefanten i gave. Hvad rimer på "gave"?
10. Prøv at se trist ud.
11. Nævn andre ord for at være trist.
12. Dramatisér vendingen "hold så op!", som Arabella gør i bogen.
13. Hvem har en snabel?
14. Vis ordet "langsomt".
15. Vis ordet "hurtigt".

LæseLeg derhjemme

Opfordr forældrene til at lave en ønskeseddel med deres barn. Børnene kan eventuelt medbringe ønskesedlen og bruge den som udgangspunkt for samtale i læsegruppen.

Udlevér foto af en elefant (se under kreative aktiviteter). Opfordr forældrene til at tale med deres børn om elefanten. Hvis familien taler flere sprog, så meget gerne på modersmålet.

Bøger jeg kender-bog

1. Indsæt et lille udprint af bogforsiden
2. Giv bogen stjerner
3. Tegn en tegning

